

Saasnart Sangen var tilende, blev der stille i Stuen. Karlene satte sig tilrette med bægge Armene oppe paa Bordet, og Pigerne lod Haandarbejdet synke eller puttede det helt ned i Kjolelommen under Forklædet for rigtig at kunne iagttage Anton og følge Minespillet, mens han læste. Som Oplæser og Fortæller var Skolelæreren i disse Folks Øjne enestaaende, kunde i hvert Fald kun sammenlignes med selve den gamle Højskoleforstander ovre i Sandinge. Men mens denne, naar han fortalte sine Eventyr og gammelnordiske Sagn, ved sin egen aandeløse Betagethed ligesom løftede Taget over Tilhørernes Hoveder og med sin mærkelige Hanegalsstemme manede alle Sagnenes Kæmper, Trolde og Valkyrier saa lyslevende frem for alles Øjne, at det var, som saa man dem fare forbi som en lynknitrende Asgaardsreje, havde Skolelærer Anton sen sin Styrke i den jævne, moraliserende Hverdagsfortælling, som i den sidste Tid var kommen paa Mode i Literaturen. Især forstod han at gengive de komiske Personers forskellige Maade at tale og bevæge sig paa og kunde benytte sin pudsige lille Person til Fremstillingens Levendegørelse paa en Vis, som man hidtil ikke havde kendt her.

Herved hidrog han mægtigt til, at denne Hverdagspoesi mere og mere fortrængte den gamle, romantiske Digtning, for hvis Storhed især Emanuel havde søgt at vække Sansen, men som aldrig rigtig havde formaaet at vinde Tilhørernes Bifald; den havde nærmest gjort dem forlegne paa Grund af den Frihed, hvormed de gamle Digtere idelig priste Kvindelegemet's Ynder og de sanselige Glæder. I den ny Tids Digterværker derimod, i disse snart følelsesfulde, snart humoristiske, altid nøgterne Virkelighedsbilleder, ofte forfattede af Skolelærere og andre af Folkets Midte udgaaede Mænd, genoplevede de deres egne, daglige Kampe og Sindstemninger. Her fandt de desuden den sædelige Alvor,